

Wandelen langs het Oostwaardpad

waar landbouw, natuur en wandelaar bij elkaar komen

Al enige jaren is er in de Biesbosch een netwerk van wandelpaden; voornamelijk geconcentreerd in de Noordwaard. De Oostwaard was buiten het asfalt nog niet bereikbaar voor de wandelaar.

Daar is verandering in gekomen.
In de Oostwaard is een grotendeels onverhard wandelpad uitgezet, dwars door boerenakkers en grienden. Boeren hebben enthousiast medewerking verleend om zo de wandelaar van dichtbij kennis te laten maken met de landbouw door openstelling van paden, die direct langs de akkers lopen, en waarbij u de gewassen en het werk op het land van dichtbij kunt bekijken. Daarnaast worden unieke stukjes natuur zichtbaar voor de wandelaar.

Langs het pad worden borden met uitleg over het gewas geplaatst. Het pad is eventueel te voet vanuit de woonkernen bereikbaar en biedt zo de mogelijkheid om in alle rust te genieten van al het moois dat de streek te bieden heeft.

Op het gebied van flora en fauna is voor de oplettende wandelaar veel te zien: in de steile slootkanten langs de Bruine Kil nestelen ijsvogels, die hiervoor tunnels in de klei maken. Veelvuldig komen in dit gebied roofvogels voor, waaronder de buizerd, de wespendief en diverse valkensoorten, onder andere de boomvalk. In en langs de Bakkerskil zijn bevers gezien. Vooral rondom de grienden zijn tijdens de ochtend- en avondschemer koppels reeën te zien.

Lopend langs de route komt u verschillende punten tegen die historische waarde hebben. Langs de Schenkeldijk ziet u betonnen waterkerende

IJsvogel

muurtjes, aangebracht na de watersnood in 1953 als primaire waterkering, die echter vanwege de Deltawerken en latere afsluitingen hun nut voor deze streek niet of nauwelijks bewezen hebben. Fort Bakkerskil, onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, werd destijds in 1878 strategisch gebouwd om de meest zuidelijke inundatiesluis (de Papsluis) binnen het schootsveld te kunnen houden. De sluis diende om, ter verdediging, alles onder water te kunnen zetten.

De Bruine Kil was de kleinste van de drie eertijdse Werkendamse killen. Wandelend langs de Bruine Kil is nog een deel van de oude kade, van voor de ruilverkaveling, te zien. De Prikpolder was in 1725 een van de eerste ingepolderde gebieden. In 1960 ging de ruilverkaveling in dit gebied grootschalig van start. Veel kaden, oude paden en watergangen verdwenen. Het hele gebied werd heringericht. Wie goed kijkt kan in de gewassen en aan de kleur van de grond, nog de plaatsen van oude kreken en gorzen herkennen. De ruilverkaveling werd in 1978 afgerond.

Vroeger was de Bakkerskil de breedste en grootste watergang van alle Biesboschkreken en het was de belangrijkste verbinding tussen de Merwede en Amer. Rond 1840 voer zelfs de stoombootverbinding tussen Geertruidenberg en Gorinchem over de Bakkerskil! Vóór de aanleg van de Nieuwe Merwede ging circa 70% van alle rivierwater van de Maas en de Waal via de Werkendamse killen, Steurgat, Bruine Kil en Bakkerskil, naar de Amer en het

Buizerd

Hollands Diep. Omdat u door een kwetsbaar en uniek gebied wandelt, zijn er wel enkele gedragsregels van toepassing.Deze regels zijn opgesteld in het belang van zowel de wandelaar als de grondgebruiker.

- **Wandelen is alleen toegestaan tussen zonsopgang en zonsondergang**
- **De wandeling is voor eigen rekening en risico**
- **Het is niet toegestaan van de aangegeven paden af te wijken**
- **Het is niet toegestaan om door de gewassen te lopen of deze te plukken dan wel uit te graven**
- **Afval dient u zelf mee terug te nemen**
- **Dieren die u langs of op het wandelpad aantreft mag u niet voeren, vangen of opjagen.**
- **Honden zijn niet toegestaan**
- **Er wordt van de wandelaar respect en begrip gevraagd voor het werk van de boeren.**

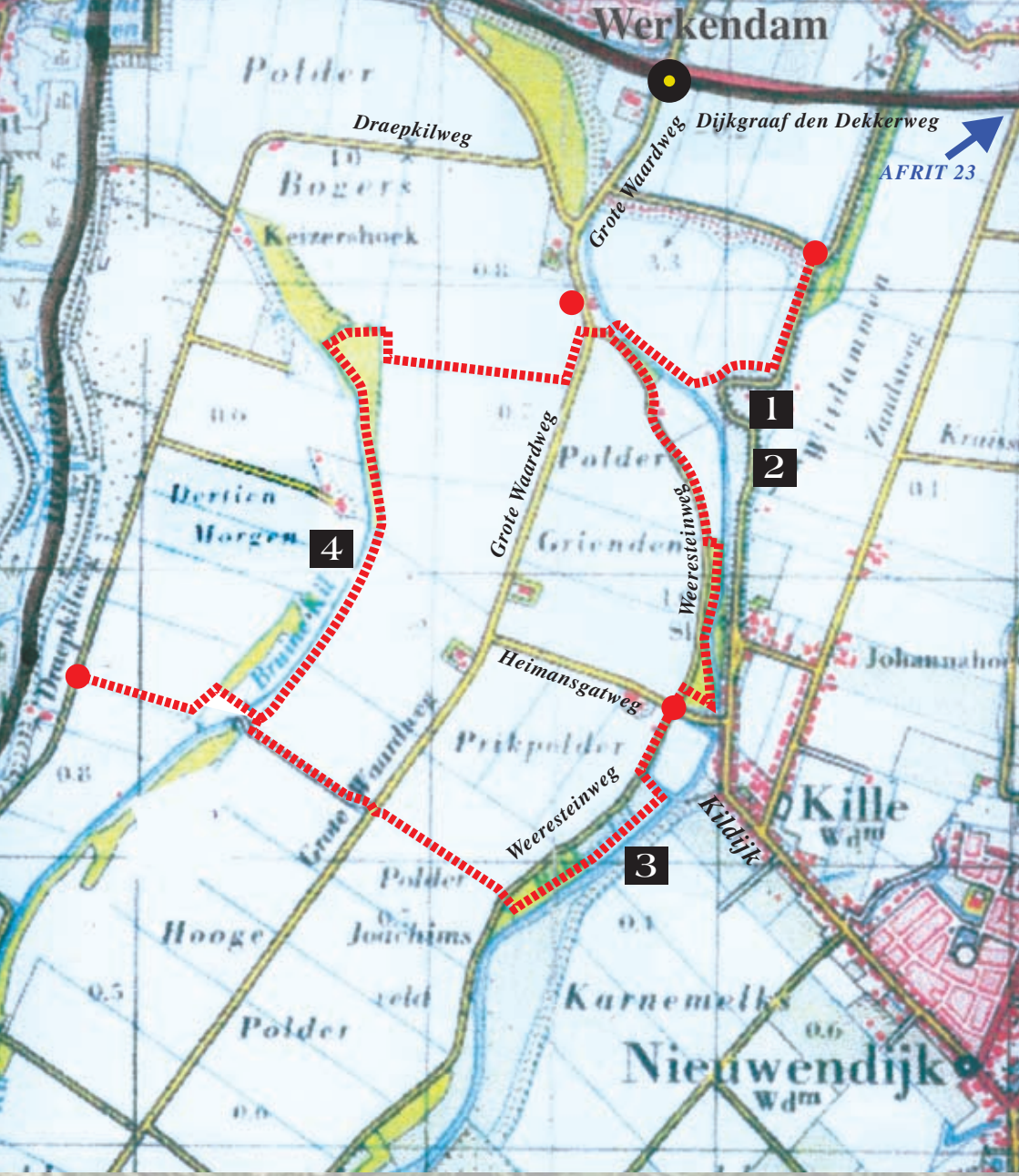
Het Oostwaardpad:
Mooi in alle seizoenen!

Het Oostwaardpad is tot stand gekomen met medewerking van ZLTO Altena-Biesbosch, TBAB en Staatsbosbeheer.

De financiële injectie om het project van de grond te krijgen komt van de Gemeente Werkendam, TBAB, Rabobank, Provincie Noord-Brabant en de Lions Club Werkendam.

Impressies van de Biesbosch

Wat is er zoal te zien en op welke plaats?

1 Fort Bakkerskil
2 Papsluis
3 Bakkerskil
4 Bruine Kil

Neem vanaf de A27 afrit 23, daarna richting Werkendam. De route is aangegeven met lichtgroene paaltjes en is ongeveer 7,5 kilometer lang. De dikke rode stippen geven de aanbevolen beginpunten van de route aan.